

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณจักรกฤษณ์ คุณชฎาพร เจนเจษฏา
๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐

โดย

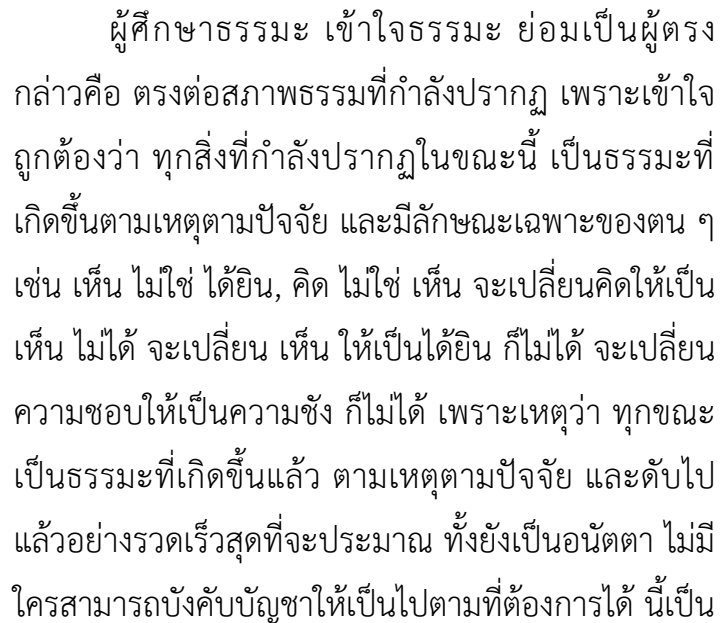
วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณจักรกฤษณ์ คุณชฎาพร เจนเจษฎา
๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๑๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจากคุณจักรกฤษณ์ คุณชฎาพร เจนเจษฎา เพื่อไปสนทนาธรรมที่บ้านพักย่านถนนประดิพัทธ์ สะพานควาย กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐-๑๖.๐๐ น.

หัวใจสำคัญของการที่จะเข้าใจธรรมะได้ เพราะธรรมะเกิดขึ้นอย่างไร เป็นอย่างไรก็ เป็นอย่างนั้น ไม่มีใครสามารถเปลี่ยน โกรธ ที่เกิดขึ้นให้เป็นความรักได้ฉันใด ก็ไม่มีใคร สามารถจะไปทำอะไรให้เกิดขึ้นได้ ให้ เปลี่ยนแปลงไปเป็นอื่นได้ฉันนั้น คำกล่าวที่ว่า ผู้ที่ศึกษาธรรมะ ที่จะเข้าใจธรรมะได้ต้องเป็น

ผู้ทรง ก็ด้วยเหตุนี้ เพราะแม้พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม แต่มิได้ทรงสามารถเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมใด ๆ ได้เลย เพราะตรัสรู้และทรงแสดงไว้ชัดเจนว่า "สัพเพ อัมมา อนัตตา"

ธรรมะทั้งหลายเป็นอนัตตา (ทั้งหมด ทั้งปวง ไม่เว้นเลย) และเพราะเหตุนี้เช่นกัน ที่ท่านอาจารย์ได้แสดงไว้ชัดเจนว่า "สำนักปฏิบัติ ทำลายพระพุทธศาสนา" เพราะถ้าเข้าใจทุกอย่างเป็นธรรมะและเป็นอนัตตา ย่อมไม่มีใครไปทำปฏิบัติใด ๆ ได้เลย แต่เพราะอวิชชา ความไม่รู้ มีความเห็นผิด ไม่เข้าใจธรรมที่ทรงแสดง ว่ามีความละเอียดลึกซึ้งอย่างไร ก็พากันไปทำปฏิบัติกันอย่างมากมายในปัจจุบัน ซึ่งไม่ใช่ "หนทาง" เลยแน่นอน เมื่อเข้าใจผิด ย่อมคิดผิด ทำผิด ปฏิบัติผิด แล้วจะไปสู่ความออกจากทุกข์ สิ้นทุกข์ ตามที่ทรงแสดง ย่อมเป็นไปไม่ได้!!

บันทึก ณ กาลครั้งหนึ่ง ในครั้งนี้ จึงขออนุญาตนำ ความการสนทนาช่วงที่ท่านอาจารย์เมตตาให้ความละเอียดของคำว่า "เถรวาท" ซึ่งเป็นคำที่เราเคยได้ยินมานานแล้ว เช่น พระพุทธศาสนาแบบเถรวาท หรือ แม้คำเปรียบเปรยว่า "เถรตรง" ซึ่งในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายไว้ว่า "เถรตรง ความหมายคือ ซื่อตรงจนเกินไป, ไม่มีไหวพริบ, ไม่รู้จักผ่อนสั้นยาว, ไม่รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา แต่ เถร หรือ เถ-ระ และ วาท หรือ วา-ทะ จะมีความหมายที่แท้จริงในทางพระพุทธศาสนาอย่างไร มีความละเอียดลึกซึ้งอย่างไร เป็นสิ่งที่น่าพิจารณาอย่างยิ่ง และจะเกี่ยวเนื่องด้วยกับคำว่า ผู้ศึกษา

ธรรมะ ที่จะเข้าใจธรรมะได้ ต้องเป็น "ผู้ตรง" ด้วยหรือไม่? อย่างไร? ขอเชิญอ่านและพิจารณาได้ตามที่ท่านอาจารย์ได้แสดงไว้ดังนี้ครับ

คุณจักรกฤษณ์ :

ก่อนที่จะสนทนา ผมขอเริ่มที่ท่านอาจารย์ทิ้งท้ายไว้เมื่อตอนเช้าว่า "เถรวาท" (อ่านตามบาลีว่า เถ-ระ-วา-ทะ) "เถรวาท" สำคัญอย่างไร ครับท่านอาจารย์ครับ คำนี้ สำคัญต่อพระพุทธศาสนาอย่างไรบ้าง ครับ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ เพราะเหตุว่า คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลึกซึ้ง ละเอียด อย่างยิ่ง ยากที่จะเข้าใจ และส่วนใหญ่ ความไม่รู้ ความเห็นผิด ทำให้เป็นผู้ที่ไม่ละเอียด เพราะฉะนั้น ก็ไม่เข้าใจคำสอนโดยลึกซึ้ง จึงทำให้ "มีความเห็นต่างจากการที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้แล้ว"

ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่เป็นเถระ ผู้ที่มั่นคง ก็จะศึกษาธรรมด้วยความ ละเอียด แล้วก็ตรงต่อพระธรรมวินัย และผู้ที่ได้รู้แจ้งอริยสัจธรรม แล้ว ก็แสดงถึงความเป็นเถระของท่าน ว่าท่านมีความมั่นคงต่อคำ ที่ลึกซึ้งอย่างยิ่ง โดยที่ทำไมเปลี่ยนแปลง จึงสามารถที่จะทำให้ เข้าใจธรรมะตรงตามที่เป็นธรรมะในขณะนั้น ถึงความเป็นพระ อริยบุคคล

แต่ถ้า บุคคลใดก็ตาม ไม่ศึกษาธรรมะโดยละเอียด ไม่เข้าใจธรรมะจริง ๆ "แต่ละหนึ่งคำ" มีทางที่จะเข้าใจผิดได้!! เพราะเหตุว่า ไม่เข้าใจคำนี้ พอฟังหลาย ๆ คำเข้า ความไม่เข้าใจก็เพิ่มขึ้น!! แต่ถ้ามีความเข้าใจอย่างมั่นคง มั่นคง ทีละคำ ก็คือ "รอบรู้ในคำนั้น" ก็จะทำให้สามารถมั่นคงยิ่งขึ้น จนถึงการรู้แจ้งอริยสัจธรรม ส่วนที่ไม่มั่นคง ก็มี "คำของตนเอง" ใช้คำว่า "อาจารย์วาท"

เพราะฉะนั้น ก็มีคำพูดของคนที่ไม่มั่นคง แตกต่างกันไป หลายนิยาย หลายหมวด หลายหมู่ ที่ทำให้มีผู้ที่ไม่ใช่เถรวาท ก็แตกแยกกันไปตามความคิดเห็นมากมาย

คุณจักรกฤษณ์ :

ท่านอาจารย์ครับ คำนี้ ก็มีในพระไตรปิฎก ต้องเป็นคำที่สำคัญมาก ๆ เพราะฉะนั้นก็คงจะไม่มีคำนี้เกิดขึ้น

ท่านอาจารย์ :

คะ ในพระไตรปิฎกก็มี ท่านพระอานนท์เถระ ท่านพระมหากัสสปเถระ ก็แสดงถึงความเป็น "เถระ" ซึ่งโดย "คุณธรรม" ไม่ใช่โดย "การแต่งตั้ง" และในครั้งพุทธกาลก็ไม่มีเถรสมาคม เพราะว่าต่างคนก็มีความมั่นคงในคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น ไม่ว่าท่านจะอยู่ที่ไหน ท่านก็กล่าววาทะนั้น ไม่ใช่ว่าจะต้องมีการตั้งบุคคลขึ้นเป็นเถระ แล้วก็เป็นสมาคม เพื่อจุดประสงค์อะไร? เพราะว่าในครั้งนั้น ศึกษาธรรมะเพื่อเข้าใจธรรมะ ชัดเกลากิเลส และเผยแผ่พระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ว่าใครจะอยู่ที่ไหนอย่างไร ก็มีพระธรรมวินัยเป็นที่เคารพเสมอกัน ไม่จำเป็นต้องมีหมู่คณะใดมาพิจารณาเหตุนี้เหตุนี้ต่างหาก

แต่ว่า เนื่องด้วยพระธรรมลึกซึ้งมาก ก็จะมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถเป็นพิเศษกว่าบุคคลอื่น จึงมีพระวินัยธร ผู้ทรงความรู้ในทางวินัย แม้วินัยก็ยังละเอียดมาก เพราะเหตุว่า พระวินัยทุกข้อ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์เดียวเป็นผู้ที่ทรงบัญญัติขึ้น เพราะเหตุว่า ความลึกซึ้งของธรรมะแต่ละข้อ ทรงเห็นภัยของการที่จะไม่ทำตามพระวินัย เพราะฉะนั้น ก็ต้องเป็นโทษที่จะนำมาซึ่งความเป็นภิกษุ

คุณจักรกฤษณ์ :

ท่านอาจารย์ :

ครับ ท่านทราบว่าในอนาคตจะต้องมีสิ่งที่ไม่ถูกต้อง มีความประพฤติที่เป็นสาเหตุให้เห็นว่า ความประพฤตินั้นไม่เหมาะสม เพราะฉะนั้น ก็พิจารณาให้เห็นพร้อมกันว่าเป็นโทษ ซึ่งจะประพฤติดังนั้นไม่ได้!! โดยการที่สงฆ์ทั้งหลาย เมื่อได้ฟังแล้ว ก็มีการพิจารณาว่า สมควรที่จะเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้น พระบัญญัติทุกข้อ ด้วยความยินยอมพร้อมใจของสงฆ์ ของคณะภิกษุในครั้งนั้น ที่จะให้เป็นข้อประพฤติปฏิบัติของภิกษุในธรรมวินัย ที่จะอยู่กันอย่างผาสุก เพราะฉะนั้น ถ้าไม่ทำตามพระวินัย ไม่ผาสุกแน่!! แต่ว่า ถ้าภิกษุทุกรูป ประพฤติตามพระวินัย ผาสุกค่ะ

คุณจักรกฤษณ์ :

กราบเรียนท่านอาจารย์ครับ จากที่ท่านอาจารย์และทางมูลนิธิฯ ได้มีการเผยแพร่ในเรื่องคำว่า "เถรวาท" และเรื่อง "สำนักปฏิบัติ เป็นการทำลายพระพุทธศาสนา" ก็มีคนที่เขาเอาไปประกาศต่อ ๆ กัน ตอนนี้ก็รู้สึกว่าจะเป็นที่สนใจมากในแวดวงทางอินเทอร์เน็ตหรือทางเฟซบุ๊กครับ ท่านอาจารย์ครับ ก็จะมีคำถามหนึ่งที่เกิดขึ้นว่า เราในฐานะฆราวาส แล้วมาสนทนากันเกี่ยวกับภิกษุและเรื่องพระวินัย ในนั้นเขาบอกว่าไม่เกี่ยวข้องกัน เป็นเรื่องของภิกษุที่จะต้อง

ท่านอาจารย์ :

ดูแลในหมู่สงฆ์ ส่วนฆราวาสเรา ก็ศึกษาธรรมไปในส่วนของฆราวาส เราไม่ต้องไปติเตียน โพนทะนา หรือทำอะไรที่ไม่ดีเกี่ยวกับวงการพระสงฆ์ ตรงนี้ท่านอาจารย์มีความเห็นอย่างไรครับ

นั่นเป็นความเห็นส่วนตัว!! เพราะไม่เข้าใจความหมายของพุทธบริษัท-หมู่ของผู้ที่เห็นภัยในสังสารวัฏ ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ หมายความว่า ทั้งภิกษุและคฤหัสถ์ เป็นผู้ที่เห็นภัยในสังสารวัฏ จึงศึกษาพระธรรม ด้วยความเคารพ แล้วก็รู้ว่า สิ่งใดควรหรือไม่ควรแก่พระภิกษุ!! ไม่ใช่ว่าพระภิกษุไม่ให้ศึกษา เพราะเหตุว่า วินัยก็เป็นธรรมะ ธรรมะก็เป็นวินัย แยกไม่ได้เลย

...เพราะเหตุว่า ธรรมะคือสิ่งที่มีจริง ทรงแสดงทั้งธรรมะฝ่ายดี ฝ่ายไม่ดี เพราะฉะนั้น วินัยก็กล่าวว่า ข้อใดควรและไม่ควรสำหรับพระภิกษุ เพราะเหตุใด และถ้าไม่มีความเข้าใจพระธรรม ไม่สามารถที่จะประพฤติปฏิบัติตามพระวินัยได้!! เพราะเหตุว่า พระวินัยทุกข้อ เป็นเรื่องขัดเกลากิเลสอย่างยิ่ง ที่จะถึงความเป็นผู้บริสุทธิ์ได้ แสดงให้เห็นถึงความต่างกันของเพศคฤหัสถ์กับบรรพชิต!!

เพราะฉะนั้น ถ้าคฤหัสถ์ไม่รู้จักบรรพชิต ไม่รู้จักภิกษุ จะรู้ไหมว่าใครเดินมา? แต่งตัวอย่างนั้น เขาอยู่อย่างไร? แล้วเราสมควรที่จะอนุเคราะห์ให้เขามีชีวิตที่ประเสริฐต่อไป โดยการที่เขาไม่ต้องหุงหาอาหาร ไม่ต้องทำอะไรทั้งสิ้น สละชีวิตของคฤหัสถ์ทั้งหมด ไม่มีเงินและทอง และไม่ยินดีในเงินและทองด้วย!!! เพราะเหตุว่า สละแล้ว!!

ถ้ายังคิดว่ามีประโยชน์ก็ไม่สละ ก็ไม่ต้องเป็นภิกษุ!! ก็สามารถจะ
ศึกษาพระธรรมวินัยได้!!

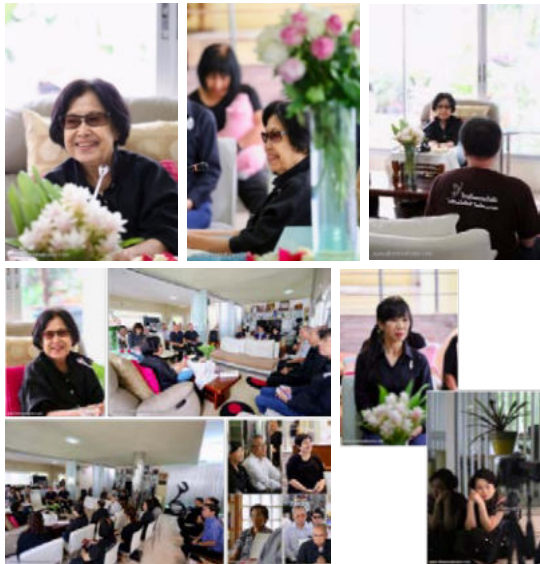

...เพราะฉะนั้น ไม่ใช่ว่าคฤหัสถ์ไม่รู้จักภิกษุ พุทธบริษัททั้งหมด
แม้แต่ผู้ที่เป็นคฤหัสถ์ที่เป็นพระอรหันต์บุคคล ถึงความเป็นพระ
อรหันต์เมื่อไหร่ จึงสละอาคารบ้านเรือน บวชเป็นภิกษุ
เพราะฉะนั้น เพศภิกษุ เป็นเพศเฉพาะของพระอรหันต์ เพราะเหตุ
ว่า คฤหัสถ์ก็รู้แจ้งอริยสัจธรรมได้ ไม่ต้องบวช!! แต่ว่า เมื่อบวช
แล้ว การประพฤติปฏิบัติตามทั้งหมด แสดงถึงความเป็นผู้บริสุทธิ์
อย่างยิ่ง และเพื่อจุดประสงค์ของการที่จะขัดเกลากิเลสยิ่งกว่า
คฤหัสถ์ เพื่อถึงความเป็นพระอรหันต์

เพราะฉะนั้น คฤหัสถ์จะรู้เลยว่า นั่นใครเดินมา!! ถ้าเป็นคนที่ไม่รู้จัก
ภิกษุ ชาวบ้านเขาก็ไม่รู้ว่ เครื่องแต่งกายของคนอินเดียในครั้งนั้น
จนกระทั่งเดี๋ยวนี้ เห็นใครเดินอยู่กลางทุ่งนา ไม่รู้เลยว่าหญิงหรือ
ชาย เป็นภิกษุหรือเปล่า? แล้วใส่สีเหลืองด้วย บางคนก็อาจจะ
เข้าใจว่า นั่นภิกษุรูปหนึ่งที่กลางทุ่งนาไกล ๆ แต่ความจริงก็คือว่า
เป็นเครื่องแต่งกาย ซึ่งคล้ายคลึงแต่ไม่เหมือนกัน

เพราะฉะนั้น เพศบรรพชิตก็มีเสื้อผ้า ที่เราใช้คำว่า จีวร จำกัดกว่า
คฤหัสถ์ เครื่องประดับต่าง ๆ ก็ไม่มีเลย ถ้าคฤหัสถ์ใดไม่รู้จักรัทธิ
ไม่เข้าใจธรรมะ จะรู้ไหมว่า นั่นภิกษุ? แต่ว่า เพราะรู้เลย มีบาตร

คุณหัสดีไม่มี สำหรับทำอะไร? สำหรับให้ผู้ที่มึนศีรษะ เห็นประโยชน์ของการเป็นบรรพชิต ได้มีโอกาสสอนเคราะห์ ซึ่งการให้สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่คนอื่น โดยเฉพาะผู้ที่มึนชีวิตที่เป็นประโยชน์ สิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์สักแค่ไหน!! ยิ่งกว่าใครคนอื่นใดทั้งสิ้น!!...

...เพราะฉะนั้น เมื่อเห็นบุคคลนั้น ก็มีศรัทธาที่จะถวาย สิ่งที่เป็นประโยชน์ เช่น อาหาร คิวดู!! ชาวบ้านเห็นคุณของภิกษุอย่างนี้!! แม้อาหารที่ถวายแก่ภิกษุ ก็เลิศ ดีกว่าที่ตนเองบริโภค ไม่ว่าใครทั้งนั้น!! เพราะเห็นคุณอย่างนี้ จึงสละให้ได้ แต่ถ้าภิกษุผู้รับ ไม่ได้ศึกษาธรรมะเลย ก่อนบวชก็ไม่รู้จัก ไม่ได้ฟังธรรมะ ไม่เข้าใจธรรมะรู้ไหม? ว่าบวชเพราะอะไร? บวชเพราะไม่รู้!! ใช่มั้ย? เพราะฉะนั้นก็เป็นกิเลส!! และบวชแล้วก็ไม่ได้ศึกษาธรรมะด้วย!! ไม่ประพฤติตามพระวินัยด้วย นั่นหรือคือภิกษุ? พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสเรียกว่ามหาโจร!!

เพราะเหตุว่า ถ้าเป็นคนธรรมดา ปล้นเขา ขิงเขา เอาของเขาไปใคร ๆ ก็เห็นพฤติกรรมอันนั้น ว่าเป็นโจร แต่เป็นผู้ที่รับสิ่งของ ซึ่งเขาให้แก่ผู้ที่สมควร คือผู้ที่มึนชีวิตที่ศึกษาพระธรรมวินัย ขัดเกลากิเลส แต่ไม่มีความประพฤติอย่างนั้น ก็เหมือนกับลักขโมยเอาของที่เขาให้คนอื่น คือผู้ที่มีคุณอย่างนั้น มาเป็นของตน ซึ่งไม่มีคุณอย่างนั้นเลย!!...

...ด้วยเหตุนี้ ในครั้งพุทธกาล คฤหัสถ์เห็นภิกษุใดไม่ประพฤติตาม
ธรรมวินัย คฤหัสถ์เพ่งโทษ คนไม่รู้เพ่งได้ไหม? ที่จะกล่าวว่าคฤหัสถ์
ไม่เกี่ยว คฤหัสถ์ก็อยู่ไป ไม่ต้องมาพูดเรื่องบรรพชิต นั่นผิด!!
เพราะว่าพุทธบริษัททั้ง ๔ ต้องอาศัยกัน ถ้าภิกษุไม่มีคฤหัสถ์ที่
นับถือพระพุทธศาสนา จะได้อาหารจากใคร? ก็ได้ในฐานะขอทาน
จากคนอื่น!! ซึ่งไม่มีคุณความดี!!

แต่นี้ ภิกษุนั่นเอง เมื่อบวชแล้ว บิณฑบาตเป็นวัตร คิดดู!! ไม่ใช่
เพียงเพื่ออาหารอย่างเดียว แต่เพื่ออนุเคราะห์คฤหัสถ์ เพื่อที่จะให้
เขาได้ทำสิ่งที่ประโยชน์แก่ชีวิต คือการสละสิ่งที่เป็นอาหารที่
จะต้องเลี้ยงชีพแก่บุคคลอื่น เพราะฉะนั้น ถ้าภิกษุไม่ทำตามพระ
วินัย ข้อความในพระไตรปิฎกมีว่า คฤหัสถ์เพ่งโทษ ตีเตียน แสดง
ว่าต้องมีความรู้ ถ้าไม่มีความรู้ความเข้าใจ จะตีเตียนได้ไหม? ว่านี่
เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง!! ทำไม่ได้!! ไม่เหมาะกับเพศบรรพชิต แล้วยัง
โพนทะนา คือ กระจายข่าวให้รู้ทั่วกัน ว่าการกระกระทำใด ไม่
สมควรแก่บรรพชิต และภิกษุรูปใดทำอย่างนั้น ทำสิ่งที่ไม่สมควร!!

เพราะฉะนั้น พุทธบริษัททั้ง ๔ มีหน้าที่ที่จะอนุเคราะห์กัน คฤหัสถ์ รู้จักตนเองตามความเป็นจริง เป็นผู้ตรง ว่าไม่สามารถจะมีชีวิต ชัด เกลาภิเลสอย่างชีวิตของบรรพชิต ซึ่งสะอาดดุจสังข์ขัด สังข์ก็ขาว อยู่แล้ว แต่ว่ายยังมีฝุ่นละอองได้ แปดเปื้อนได้ เพราะฉะนั้น ชีวิตแต่ละวัน ทั้งกาย ทั้งวาจา และใจ ต้องขัดเกลากิเลส ตั้งแต่ต้นจนจบ

คฤหัสถ์บริโภคอาหาร ธรรมดา บรรพชิต ก่อนบริโภคต้องพิจารณา ว่า บริโภคเพื่ออะไร? เห็นไหม? ชีวิตทุกขณะ ไม่ว่าจะลืมตา ไม่ว่าจะเดินไป ไม่ว่าจะทำอะไรทั้งหมด ต้องเป็นผู้ที่รู้ว่า ตนเองเป็นภิกษุ ต้องสำนึกเลยว่า ตนเป็นภิกษุตลอด เพื่อที่จะได้ขัดเกลากิเลส โดยการฟังพระธรรม ถ้าไม่เข้าใจธรรมะ ไม่เห็นคุณค่าของพระธรรม จะบวชหรือ? เพราะเห็นคุณค่าของพระธรรม มิใช่หรือ? จึงสามารถละชีวิตของคฤหัสถ์ แล้วก็บวชเป็นบรรพชิตได้ เมื่อบวชแล้วต้องฟังธรรมะ ใช่ไหม? เพื่อเข้าใจ แต่ถ้าบวชแล้วไม่เข้าใจธรรมะ ไม่ศึกษาธรรมะ การบวชนั้น เพื่ออะไร?

[เล่มที่ ๑๖] พระสูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค เล่ม ๓ ภาค ๒ หน้าที่ ๓๑๒

" ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ธรรมที่ทำให้เป็นเถระ ๔ ประการเหล่านี้ คือ พระเถระในพระศาสนา นี้ เป็นผู้มึศีล เป็นพหูสูต ได้ฌาน ๔ สิ้นอาสวะทั้งหลาย "

[เล่มที่ ๔๓] พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๔ หน้าที่ ๖๕

บุคคล ไม่ชื่อว่าเป็นเถระ เพราะมีผมหงอกบนศีรษะ ผู้มีวัยแก่รอบแล้วนั้น เราเรียกว่า แก่เปล่า (ส่วน) ผู้ใด มีสัจจะ (แห่งตลอดสัจจะ) ธรรมะ อหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) สัญญะ (ศีล) และทมะ (สำรวมอินทรีย์) ผู้นั้นแล ผู้มีมลทินอันกายแล้ว ผู้มีปัญญา เรากล่าวว่า เป็นเถระ.

[เล่มที่ ๓๗] พระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สัตตก-อฏฐก-นวกนิบาต เล่ม ๔ หน้าที่ ๖๗

บทว่า เถร ได้แก่ ผู้ถึงภาวะความมั่นคง คือประกอบด้วยคุณ เครื่องกระทำความเป็นเถระ ภิกษุเหล่าใดย่อมนำเสนอ คือ เป็นหัวหน้าให้ภิกษุทั้งหลายประพฤตินิสึกขา ๓ เพราะเหตุนี้ พระเถระเหล่านั้น ชื่อว่า สังฆปริณายก (ผู้นำสงฆ์) .

[เล่มที่ ๔๕] พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตก เล่ม ๑ ภาค ๔ หน้าที่ ๓๒๘

"คนเป็นอันมาก อันผ้ากาสาวะพันคอ มีธรรมอันลามก ไม่สำรวม คนลามกเหล่านั้น ย่อมเข้าถึงนรก เพราะกรรมอันลามกทั้งหลาย, ก้อนเหล็กร้อน เปรียบด้วยเปลวไฟ อันผู้ทุศีลบริโภคแล้ว ยังประเสริฐกว่า, ผู้ทุศีล ไม่สำรวม บริโภคก้อนข้าวของชาวแวนแคว้น จะประเสริฐอะไร "

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณจักรกฤษณ์ คุณชฎาพร เจนเจษฎา
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

